

מיכל פאר

שביל המים השחור

היא שכבה על המיטה, לאות בגופה, משתוקקת למישהו שיישא אותה אל האמבטיה, בראשה דימינה את אוושת המים כשישקע גופה, יצלול, ולפתע צילצל הטלפון. היא מילמלה משהו אל תוך האפרכסת בטרם שמעה: "אנה? זה אני, אבא". התרוממה בבת אחת, מתנשמת. אחר כך פתחה את החלון, ענן לח היכה בפניה, הצמידה חזק יותר את האפרכסת אל אוזנה. הוא התקשר מגניו יורק, מהבית החדש; תשע-עשרה שנה לא שמעה ממנו, אולי הזמן סדק את קולו, אולי הסיגרים; מצייע לה לבוא אליו לביקור. "את מעשנת?" היא כיבתה את הסיגריה בספל הקפה לידה, כיחכחה ואמרה, "אני צמחוניית". אחר כך התעשתה, אמרה לו שלמען האמת עליה להגיע לגניו יורק, אולי אפילו במשך השבוע הקרוב.

(התמונה האחרונה שלנו יחד עדיין צרובה בזיכרוני

אוגוסט

עמדתי בפתח דלת חדר השינה על הקיר בצבע הלימון תלוי תצלום החתונה שלכם בשחור לבן החולצה שפופאי מצויר עליה דבקה לגופי ואני משכתי אותה ממני כל הזמן מביטה בכך ממין את הכגדים בארונוך שורק מקפל בקפידה את החולצות הנבחרות שורק אורז אותן לתוך מזוודה כחולה מצחצח את נעליך שורק מבריש את שערך ואז הרמת את מבטך אלי אל תהיי עצובה מתוקה את לא תרגישי איך הזמן עובר וכבר אני חוזר את תראי גם

(עכשיו אוגוסט)

היא המשיכה בשגרת חייה, אבל המראות טיפטפו, במיוחד מראות מנסיעות השבת לחוף הים: דרך מתמשכת עד אינסוף, היא עצמה יושבת לבד במושב האחורי במכונית המיני-מינור התכולה, גבעות החול הנמוכות מתרוממות ממערב, כבלי הטלפון רצים לצדם. משמאל היא רואה את הנוסעים החולפים על פניהם, נלפתת בגרון: לעולם יישארו חייה מקבילים לחייהם. היא רואה את הים פרוש כמניפה כחולה, את גליו הפראיים, המסוכסכים, את סככי הקוצים המתגוללים עם כיוון הרוח, אביה פורש שמיכה צהובה באמצע הישימון הזה. היא זוכרת את המאמץ לחוש חופש, לחוש תקווה, את אמה

ממהרת לחבוש כובע לראשה. אין היא מבינה מדוע אינם יכולים לבלות את השבת בחוף תרבותי לצד בני אדם אחרים. אביה נכנס למים, כתם לבן טובל בבדידות נידחת. יומיים אחר כך כבר היתה בדרכה לניו יורק.

(במושב לפני יושב גבר דתי עם שמיכה כחולה מכסה על ברכיו מחזיק ספר תהילים מציצה מעבר לכתפו מנסה לקרוא את המלים הוא ער למעשי ומסיט מעט את הספר למעני אֲדַנִי מְעוֹן אֲתָהּ הָיִיתָ לָנוּ בְּדֶר וְדֶר בְּטָרָם הָרִים יִלְדוּ וְתַחֲוֹלָל אֶרֶץ וְתַבֵּל וּמְעוֹלָם עַד עוֹלָם אֲתָהּ אֵל תִּשָּׁב אָנוּשׁ עַד דָּבָא וְתֵאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינַיִךְ כִּיּוֹם אֲתִמּוֹל כִּי יַעֲבֹר)

בשדה התעופה עצרה מונית. הנהג עזר לה עם המזוודות ובירך אותה באורדו, עד שהבין כי היא מישראל. עצבני מדי, מהר מדי, נהג את כלי הרכב והיא השעינה את מצחה על זגוגית החלון, נזכרה איך דימינה משך כל השנים מפגש עם אביה: הוא יחצה את קהל הממתנים, והם, במחוות מעריצים, חולקים כבוד לחליפה שלו, לזקיפות הקומה שלו, לסיגר הדבוק על שפתו התחתונה תמיד, כפות הידיים שלו רועדות קצת, אבל את זה אין הם רואים, רואים רק את מה שהם רוצים לראות, קדים לקראתו, והוא חולף על פניהם, מתקדם לעבר שער היציאה. זה המקום בו תפגוש בו, ברחבה מוצפת אור ניאון, בהווה מתמשך וסמיך. היא תגרור מזוודה תפוחה, תמשוך את רגליה הדחוסות במכנסי ג'ינס, תחלוף במבטה על פני הממתנים, מחפשת: אבא.

השמים היו דחוסים אפור. מוניות צהובות חלפו על פניה. בנייני הרחוב כאילו סגרו עליה. הבל נשימתה הכתים את זגוגית החלון, ולרגעים נדמה היה לה כאילו הם סוככים באותם רחובות, פוגשים אותם פנים, מאטים נוכח אותם רמזורים. היא רכנה לעבר הנהג, רצתה לומר לו משהו, אבל אז נמלכה בדעתה, השעינה את גבה אל המושב, וניסתה לעצום את עיניה. אז עצרה המונית. כניסת הבניין הסתתרה מאחורי כדי חרס ענקיים ומתוכם צמחו ועלו שיחי בוגנוויליות, טיפסו על הקיר החום, נאחזו בצבעו המתקלף. חמש מדרגות מכוסות שטיח ארגמן הובילו אל דלת כניסה עשויה עץ כהה. היא פתחה את הדלת וצליל חריקה קטע את המיית הרחוב. ריח כבוש עלה בנחיריה, מקום שלא אוּוָרָר שנים רבות, פרחים נרקבים. שוער לבוש אדום, לבן שיער, זקנו עבות, התקדם לעברה. אמרה לאן מועדות פניה, גילתה כתמי אוכל ישנים על חולצתו. הוא הילך לאט, שתק, צווארו מוטה כלפי מטה, פתח למענה את דלת המעלית. נכנסה, נתקלה בהשתקפותה במראה כהה. השוער לחץ על כפתור הקומה, ואז הניח אותה לנפשה.

(הבגדים שהשארתי מאחוריך תלויים בארון מצפים זוגות הנעליים נחים במקומם במגירה מצפים גם אמא ממשיכה לשכב בצדה הקבוע במיטתכם

מצפה ממאנת להבין שהפעם הנסיעה הזאת שלך היא (לתמיד)

יצאה אל מישורת הקומה, הריח הכבוש ליווה אותה, דבק בבגדיה, בשערה, והיא נדחפה קדימה, כאילו רק גופה פעל. הגיעה לפנייה שממנה התפצלו שני מסדרונות. התלבטה, בחרה במזרחי, גררה אחריה את המזוודה שגלגליה השמיעו רחש מונוטוני. המסדרון התעקל, והיא יחד איתו, קדימה, משנת את מספרי הדירות על פניהן חלפה.

צילצלה בפעמון ושמעה ציוץ ציפור מתוך הדירה. עצרה את נשימתה, כמו אז, בים, כשרצתה להראות לאביה כמה זמן היא יכולה לצלול מתחת למים. אף אחד לא ענה. שוב צילצלה, ושוב שמעה את ציוץ הציפור. אז נפתחה הדלת ובחורה גבוהה בשיער כהה, אסוף בקליפס כתום, עמדה מולה. למשך רגע ארוך בחנו זו את זו. הבחורה חיבקה אותה, הצמידה אותה חזק אליה.

"Oh, you must be Ana! I heard so much about you!"

לא ידעה מה לעשות בידיה, נתנה בה עוד מבט. עורה קורן, עיניה כחולות, נראית צעירה ממנה. אנה חייכה אליה בנימוס ונכנסה פנימה.

"Ana? Ana? Baby, tell her to come in"

בייבי הובילה אותה אליו דרך מסדרון ארוך ואפלולי. הוא שכב על מיטת ברזל גבוהה במרכזו של חדר גדול. כשראה אותה, ניסה להתיישב. בייבי מיהרה והיטיבה את הכריות מאחורי גבו, ועזבה בשקט את החדר. הוא סימן לה להתקרב אליו, היטה את ראשו לנשקה. היא לא היתה בטוחה שהיא מכירה את האיש הזה.

"תראי אותך. אני לא מאמין. בפעם האחרונה היית כזאת קטנה."

גם עכשיו נשמע קולו סדוק, שיעולים ליוו את דיבורו. היא תהתה כמה זמן המתינו המלים בגרונו, גירו את מיתרי הקול.

"אח, הייתי צריך ללבוש לכבודך את ה־fucking עניבה שלי."

בחורה גבוהה, זרה, הגיחה פתאום אל תוך חדרו, אל מה שנותר מחייו, התיישבה בכיסא סמוך, הביטה בפניו, בשיבת שערו הארוך, המסורק ואסוף בגומייה שחורה. היא דימתה כיצד בכל בוקר הברישה בייבי את שערו, אספה בגומייה, נישקה אותו על שפתיו. קמטים זעירים חרצו את מצחו, את לחייו, ועורו אפרפר. הוא לא דמה לאיש שעזב.

"So many times I've told Baby I'll bring you here, so many times.

But each time something else happened"

והשתתק. פעם רצה שתהיה פסנתרנית, פעם רצה שתהיה ציירת, פעם רצה שתהיה רקדנית, פעם רצה שתהיה דיילת, והוא יוכל לחצות איתה גבולות, פעם רצה שתהיה.

על משענת הגב של המיטה, אחד מכל צד, ניצבו שני דרורים, עשויים ברזל. מול המיטה קרוע היה חלון רחב, מכוסה וילון מאריג כחול שחסם את האור. שטיח ענברי כיסה את המרצפות, ועל ארונית הלילה עמדו תמונה ממוסגרת, חפיסות תרופה ומנורת קריאה. מבטה התעכב על החפיסות, ניסתה לפענח את האותיות האדומות השמנות, ואז גילתה בפנינת החדר, מאחורי הווילון, מכל חמצן.

"כבר הספקת לראות את ניו יורק?"

"רק עכשיו הגעתי..."

קילפה בעצבנות פיסת עור שצמחה על ציפורן אצבעה: רצתה למות, רצתה לברוח, רצתה להישאר, להקיא. התרוממה, התנוודדה. "איפה ה...? – ?" הוא כיוון אותה והיא נחפזה, סגרה מאחוריה את הדלת. חדר הרחצה היה חשוך והיא עמדה בכפות רגליים צמודות למשך רגע ארוך עד שגילתה את האסלה, לידה כרעה.

"את בסדר מתוקה? זה בטח מהטיסה. נבקש מבייבי שתכין לך כוס תה, ואז

תיקח אותך להסתובב קצת בעיר, תנשמי אוויר צח..."

"לא."

"She will be happy to do that". היא שונאת להיות בבית, רק מחכה

להזדמנות לצאת החוצה. דווקא היינו צריכים לעבור לבית אחר, יפה יותר... " בייבי נכנסה, הניחה על השולחן מגש ועליו כוסות תה וצלוחית עוגיות, מרוצה מעצמה כאילו זממה הכל.

"Baby, would you believe she is my daughter?"

"Oh, absolutely. She looks just like you, Pappy"

בייבי חייכה ואחר כך עזבה את החדר. "איך בייבי, יפה, לא? תאמיני לי, רק חברות יפות היו לאבא שלך. מה איתך? ספרי לי." הוא נאנח והיא מילמלה "בסדר". תחושה גופנית משונה עלתה בה, כאילו נותרה מאחור בעוד הזמן המשיך להתקדם, הפקיר אותה.

(מה לא ייאמר כאן בינינו המילים איבדו את ממשותן בחדר הזה פשעים ישנים שעקבותיהם נצרכו על גופי כקעקועים צייר לי אותך ואותי אוהזת בכף ירך הגדולה צייר לי בית מתנוודד בלב ים צייר לי שמש אור נגוהות בצהוב וכחול צייר לי אותך שאוכל לקפל ולטמן מתחת לבית שחיי)

"ספרי לי מה את עושה שם, מה – ...", שיעול תקף אותו והיא לא ידעה מה לעשות, תמכה במצחו. "הם אומרים לי שאני בדרך החוצה. הסיגריות הרגו אותי. את לא מעשנת, נכון? לא מצאו להם משהו אחר? אני שוכב כאן כמו זקן, אלטעזאכן. תסתכלי עלי, 'סתכלי – ...'. הסתכלה. "אני נראה לך זקן?"

אבא שלך נראה זקן?" הוא קינח במטפחת בד את פיו, את אפו. "טוב שאמא שלי לא רואה אותי ככה. את מבקרת אותה?" הוא הניח את המטפחת על ארונית הלילה, התרומם מעט ושילשל את רגליו מעבר למיטה, התיישב מולה. "בטח את עסוקה. שמעתי שאת מפיקה גדולה – ..."

"לא גדולה, מפיקה כל מיני..."

"אני יכול לסדר לך כאן משהו, אם את רוצה."

מכנסיו נמשכו למעלה, חשפו את רגליו הרזות. גרביים חומות השתלשלו על קרסוליו. "לא יודעת".

"אני מכיר כאן כמה אנשים. טלפון אחד ואת מסודרת. רק תגידי לי, מתוקה. טוב?" היא משכה בכתפה. "גם אם פעם תרצי לביים סרט, אני יכול לספר לך סיפורים, את יודעת, שתהפכי אותם לסרט. הרבה סיפורים יש לאבא שלך. לפעמים אני שוכב בלילה, לא מצליח להירדם. אני לא סובל את כדורי השינה האלה, לא מאמין בהם. לא מאמין ברופאים. אז אני מגלגל בראש שלי את כל הסיפורים. כל-כך הרבה אנשים חיים בתוכי. לאן הם ילכו כשאני כבר לא אהיה כאן." כשדיבר, צחק, וחרחרור עלה מחזהו. אחרי שהשתתק קירב אותה אליו, נישק אותה על מצחה.

(רוצה לצרוח להשחית את הרגע הזה כמו דובה פצועה נלחמת על כל שנייה של חיי איתך בחרת בנדודים בחרת בזרים בחרת בנשים בחרת בעושר בחרת בשקרים בחרת בכל במרחב הגדוש זהב מתפקע מהבטחות ובמי לא בחרת אבי)

"אולי אני אלך בלילה, בשינה. אז בטח לא ארגיש כלום. אולי אפשר למות בלי כל הרעש הזה של הכאב..."

הרים את התמונה מהארונית. בתצלום נראתה מציבת הקבר של אמו, עשויה שיש. שני כדים נטועים למרגלותיה, ורקפות טריות גולשות מהם. בפנינת המסגרת נערץ היה תצלום בשחור-לבן של האם בצעירותה, כתמים צהובים כירסמו בו.

"היא אהבה רקפות, אל תשכחי להביא לה רקפות כשאת מבקרת אותה." בשרוולו ניגב את האבק מעל התמונה. "רק רקפות אמא שלי אהבה, ראית אותה לפני ש...?" הוא חשב שזה הסוף, שככה נראה הסוף. שימיו ספורים. חייו היו צריכים להיראות אחרת, להתחיל במקום אחר. אני מובס. יכול היה להצביע במדויק על הסדקים שהתרחבו. החיים שלי מפרפרים, כמו גורי הכלבים שקניתי לך כשהיית ילדה, ומיד כשהפריעו לי סילקתי אותם ממך, ואני, אני הפרעתי לרבים בחיי, אני כבר לא רואה בכירור, לא שומע בצלילות, הדופק שלי מטושטש, כפות ידי רועדות. אמא שלי זוחלת תחת עורי, מתחננת שאבקש מחילה: לא צריך לבקש מחילה, עזבי אותי במנוחה, אמא, הרפי ממני

(אני צוללת לתוך המשחק מטביעה את הדברים שאני רוצה לומר לך על קרקעית תשוקה סבוכה לבירינט של מלים מחפשת אחר המבט שלך שייכנס לתוך מחזור הדם שלי שהוא גם שלך שלי שלך המבט שיעצור אותי שיעטה עלי עור שלא אתאדה)

הוא ספר את הנקודות, רשם בפנקס, בדיוקנות. טרף שוב את הקלפים, לסתותיו הדוקות. בייבי נכנסה לחדר, פערה את עיניה.

"Oh, Pappy. You shouldn't play with your daughter"

בייבי התיישרה על המיטה בסמוך אליו, ליטפה את שעריו.

"אל תשימי לב אליה. תורך."

זה היה הקלף שחיכתה לו. הוא בדק את הקלפים, חישב שוב את הניקוד.

"You see, baby? she is coming all the way from Israel to beat me."

הראה לה את הפנקס, הראה לה את הרשימה, הראה לה את הניקוד.

"חילקתי לך קלפים טובים, אה?" ואז הוסיף כאילו לעצמו, "עוד הפעם חילקתי לך קלפים טובים".

(וכל הזמן הזה ציפיתי לך ובוקר אחד פתחתי את הארון לגעת בשאריות שהותרת אחריו ואספתי אותם אל חיקי וערמתי אותם מחוץ לבית ואת החולצה שלך שאהבתי יותר מכל הנחתי בראש הערימה וטמנתי נרות לבנים והצתתי ולהבות אש
אחזו בכל)

בבת־אחת נראה עייף. היא קמה, ביקשה ללכת, ובייבי אמרה לה משהו, אבל היא כבר לא שמעה אותה.

(ישבתי על רצפת הארון המיותרם מבגדיך סוגרת אחרי את הדלת שואפת אל קרבי את עקבות הריח שלך משוטטת באוזניים בעיניים באף, בשקט הצילו נשר מפי אני לא נושפת לא נושפת לא נושפת מתאפקת
לא)

כרעה על ברכיה לצד המיטה, לחשה לו: "לך לישון, אתה צריך לישון עכשיו." הוא הניף את ידו בביטול. "זאת ה־fucking מחלה. היית צריכה לראות אותי קודם, לא ככה, מתוקה."
"כן", היא מילמלה.

"אני לא יודע מי יבוא לבקר אותי הלילה," אחזו בפרק ידה, סירב לשחרר אותה.

בייבי ליוותה אותה אל הכניסה, שם נפרדה ממנה בחיבוק עז. היא השיבה לה חיבוק, ובייבי ליטפה את לחיה, אומרת: "Just like your father"

היא שוטטה משך שעה ארוכה במבוך המסדרונות. לבסוף מצאה את המעלית. נכנסה כשגבה אל המראה, והמעלית ירדה מטה מטה. (העיר רושפת פיה הם הודפת אותי אל סימטה שכוחה דחוקה שהזמן גלד עליה הזיכרונות פורצים השפה נלקחת ממני שוב ושוב מתמוטטת מגמגמת ברחובות המוצפים גוררת אחרי את המזוודה כל הזמן כל הזמן אוגוסט)